

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดี
ทางโทรทัศน์ชุดทุ่งแสงตะวัน

นางสาวชลิธา มากแผ่นทอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-170-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

116696335

AN ANALYSIS OF FACTORS CONCERNING IN THE PRODUCTION
PROCESS OF “ TUNG SAENG TAWAN ” PROGRAM

MISS CHALISA MAGPHANTHONG

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Communication Arts

Department of Mass Communication

Graduate School

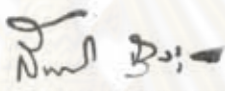
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-170-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์
ชุดทุ่งแสงตะวัน
โดย นางสาวชลิษา มากแผ่นทอง
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อุดสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นันทวัน สุชาโต)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

ชานิสสา มากแผ่นทอง : การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์ชุดทุ่งแสงตะวัน (AN ANALYSIS OF FACTORS CONCERNING IN THE PRODUCTION PROCESS OF "TUNG SEANG TAWAN" PROGRAM) อ.ที่ปรึกษา : รศ.จุมพล รอดคำดี, 247 หน้า. ISBN 974-632-170-6

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของกระบวนการผลิตและปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์ชุดทุ่งแสงตะวัน โดยอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะผู้ผลิตรายการแบบเจาะลึกและการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์ชุดทุ่งแสงตะวันประกอบด้วยขั้นตอนการผลิต 7 ขั้นตอนคือ 1. การประชุมเพื่อพัฒนาแนวคิด 2. การสำรวจสถานที่และข้อมูล 3. การประชุมเพื่อผลิตรายการ 4. การเตรียมการผลิต 5. การผลิตรายการ 6. การตัดต่อรายการ 7. การเผยแพร่รายการออกอากาศ และปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์ชุดทุ่งแสงตะวัน ประกอบด้วย 3 ปัจจัยคือ 1. จุดมคติและความมุ่งหมายขององค์กรผู้ผลิตมุ่งเน้นการสร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับในระดับอาชีพ และมุ่งหวังสร้างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม 2. คณะผู้ผลิตรายการต่างปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะที่มีการประสานงานที่ดี 3. เงื่อนไขและขีดจำกัดในการดำเนินการผลิตที่สำคัญมี 5 ประการ คือ สถานที่ถ่ายทำ, ตัวละคร, เวลา, สถานที่โทรทัศน์ และแหล่งข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา ..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C650151 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: PRODUCTION PRECESS/TUNG SAENG TAWAN PROGRAM/FACTORS

CHALISA MAGPHANTHONG : AN ANALYSIS OF FACTORS CONCERNING IN THE
PRODUCTION PROCESS OF "TUNG SAENG TAWAN" PROGRAM. THESIS ADVISOR:
ASSO. PROF. JOOMPOL RODCUMDEE. 247 PP. ISBN 974-632-170-6

The purpose of this research is to study the production process of
"Tung Saeng Tawan" program and the factors concerned in the process. As a
qualitative research, data were gathered by depth interview and by
participation observation.

The results indicate that the production process of "Tung Saeng
Tawan" program is composed of 7 stages: 1. developing concept, 2. remote
surveying, 3. production meeting, 4. production preparation, 5. shooting,
6. editing, 7. distribution. Futhermore, there are 3 factors concerning
in the production process : 1. the communication organization's self-
image emphasizes on the cruff-orientea 2. production team is highly
co-operative. 3. Condition and constraints in the proauction process
consist of 5 topics : location, cast, time, television station and source.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา.....2538

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์ชุดทุ่งแสงตะวัน” ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของท่านรองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องในการทำวิจัยและให้ความช่วยเหลือในทุกด้านเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. นันทวัน สุชาโต ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ควบคุมและตรวจสอบคุณภาพในการวิจัย เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ และขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำแก้ไขเพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณะผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ชุดทุ่งแสงตะวันทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณนิรมล เมธิ์สุวกุลและคุณสุริยนต์ จงถิพันธ์ แห่งบริษัทป่าใหญ่ครีเอชั่น จำกัด ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งในด้านการสัมภาษณ์ เทปโทรทัศน์และเอกสารที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา และพี่สาวที่ได้ให้กำลังใจ ขอกราบขอบพระคุณ คุณประมวล มากแผ่นดินทอง พี่ชายของผู้วิจัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการศึกษา และให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบคุณ คุณอนันต์ มุสิกฤกษ์ ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ ทำให้ผู้วิจัยเกิดความมานะพยายาม และขอขอบคุณ คุณศรีปาน รัตติกาลชลากร คุณดวงกมล พิศาล คุณเจดชา วรปัญญาสกุล และเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ชาลิสมา มากแผ่นดินทอง

26 มิถุนายน 2538

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ข้อสันนิษฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์.....	9
แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	30
แหล่งข้อมูล.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
การนำเสนอข้อมูล.....	33

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4. กระบวนการผลิตรายการสารคดีทางโทรทัศน์ชุดทุ่งแสงตะวัน.....	34
การพัฒนาแนวคิดในการผลิตรายการทุ่งแสงตะวัน.....	34
ขั้นตอนการผลิตรายการสารคดีชุดทุ่งแสงตะวัน.....	38
การประชุมเพื่อพัฒนาแนวคิด.....	47
การสำรวจสถานที่และข้อมูล.....	54
การประชุมเพื่อผลิตรายการ.....	63
การเตรียมการผลิต.....	71
การผลิตรายการ.....	76
การตัดต่อรายการ.....	89
การเผยแพร่รายการออกอากาศ.....	94
5. ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการสารคดีชุดทุ่งแสงตะวัน.....	100
อุดมคติและความมุ่งหมายขององค์กรผู้ผลิต.....	100
คณะผู้ผลิตรายการ.....	108
เงื่อนไขและขีดจำกัดในการดำเนินการผลิต.....	125
สถานที่ถ่ายทำ.....	125
ตัวละคร.....	127
เวลา.....	130
สถานีโทรทัศน์.....	131
แหล่งข่าวสารข้อมูล.....	136
6. สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	145
ผลการวิจัย.....	145
ข้อเสนอแนะ.....	159
ข้อเสนอแนะสำหรับคณะผู้ผลิตรายการ.....	159
รายการอ้างอิง.....	161

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	163
ก. สรุปร้อยบทธอรรถสารการทุ่งแสงตะวัน.....	164
ข. ตัวอย่างบทอรรถสารการทุ่งแสงตะวัน.....	192
ประวัติผู้เขียน.....	247

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. แผนการผลิตรายการประจำปี พ.ศ. 2538..... 41

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูปที่

หน้า

1. แสดงปัจจัยภายในที่มีผลต่อกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์
ตามแนวคิดของ Gerhard Maletzke..... 23

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย